Opgroeien

Regelgevende verplichtingen inzake samenwerking tussen Lokaal Loket Kinderopvang en organisatoren kinderopvang

Kader voor handhaving & opvolging

//

Datum: 17/06/2020
Auteur: Christine Faure
Onderwerp: samenwerking tussen Lokaal Loket Kinderopvang en organisatoren kinderopvang

//

1 VOORAF

Deze nota wil helder maken wat minimaal van elk Lokaal Loket Kinderopvang en elke opvang verwacht wordt op vlak van onderlinge samenwerking. Dit zorgt voor een eenduidig kader op vlak van handhaving en duidelijkheid op welke punten het agentschap Opgroeien de rol van toezicht zal opnemen. Dit heeft als consequentie dat zaken die lokaal worden afgesproken en verdergaande engagementen vragen, ook lokaal zullen moeten opgevolgd worden.

2 WAAROM IS SAMENWERKING BELANGRIJK?

Algemeen

Kinderopvang bouw je samen: een lokaal beleid kinderopvang geef je vorm met alle betrokken partners

- samen bereik je meer
- samen betekent vertrekken vanuit evenwaardigheid tussen lokaal bestuur en aanbieders en met respect voor de diversiteit van organisatoren kinderopvang
- het Vlaams beleid ziet lokale netwerken als een heel belangrijke hefboom in het realiseren van de doelstelling om de toegankelijkheid van het kinderopvangaanbod te versterken

Voor het Lokaal Loket Kinderopvang

Het Lokaal Loket Kinderopvang heeft als opdracht om de drempel naar kinderopvang voor alle ouders, en specifiek voor kwetsbare ouders en ouders met kinderen met een specifieke zorgbehoefte, zo laag mogelijk te houden. Het lokaal loket functioneert als een gids, een ondersteuner en kan enkel effectieve toegang tot de kinderopvang realiseren mits de samenwerking van de opvang zelf.

Voor organisatoren kinderopvang

Ook organisatoren hebben een opdracht om toegankelijk te zijn voor alle gezinnen. Zeker van organisatoren met subsidie voor inkomenstarief wordt verwacht dat zij een doordacht inschrijvingsbeleid voeren en plaatsen toewijzen in functie van het bereik van bepaalde doelgroepen. Het lokaal loket biedt een forum om samen na te denken en acties op te zetten over hoe alle gezinnen die er nood aan hebben effectief toegang tot de kinderopvang kunnen krijgen. Lokale loketten kunnen organisatoren ondersteunen bij het realiseren van een aangepast opnamebeleid en om die reden is het belangrijk dat lokale loketten bij aanmelding van een gezin er zicht op proberen krijgen of dit gezin behoort tot een voorrangsgroep of een kwetsbaar gezin is.

Voor beide

Door samenwerking kan de lokale situatie van vraag en aanbod inzake kinderopvang beter in kaart gebracht worden. Dit is van belang om gezinnen nog beter te kunnen informeren en ondersteunen in de zoektocht naar geschikte kinderopvang. Op termijn zal de Vlaamse overheid bij het toekennen van subsidies meer en meer rekening houden met de gegevens die lokale loketten rapporteren over de lokale situatie inzake het tekort aan opvangplaatsen.

Rol van het lokaal bestuur

Lokale besturen hebben er belang bij om vanuit hun regierol in te zetten op betaalbare en toegankelijke kinderopvang op hun grondgebied. Het Lokaal Loket Kinderopvang is dus een belangrijk instrument in het lokale gezinsbeleid. Daarom heeft het lokaal bestuur ook steeds een rol in het faciliteren van een constructieve samenwerking met en tussen alle organisatoren van kinderopvang. Waar het Lokaal Loket Kinderopvang niet wordt opgenomen door het lokaal bestuur zelf, moeten dus best afspraken gemaakt worden tussen het lokaal bestuur en het Lokaal Loket Kinderopvang.

3 WAT WORDT MINIMAAL VERWACHT ?

3.1 WAT STAAT IN DE REGELGEVING?

3.1.1 Elke vergunde kinderopvang

Zowel voor gezins- als voor groepsopvang baby's en peuters is de 'samenwerking met het lokaal loket' een vergunningsvoorwaarde.

Als er een Lokaal Loket in de gemeente van de opvanglocatie is, dan werk je met dit loket samen:

- Je onderzoekt en informeert of je openstaande kinderopvangvragen van het Lokaal Loket Kinderopvang kan beantwoorden;
- Je bezorgt alle relevante informatie over de kinderopvang die het loket binnen het kader van haar opdrachten opvraagt.

Bovendien moet een organisator kinderopvang zich informeren over het lokaal beleid kinderopvang. [1]

3.1.2 Opvang met plussubsidie

Organisatoren met plussubsidie moeten werk maken van een proactief opnamebeleid dat is afgestemd op kwetsbare gezinnen en werken hiervoor niet alleen samen met elkaar en met organisaties die gezinnen ondersteunen maar ook met het lokaal loket.[2]

3.1.3 Lokaal loket kinderopvang

Anderzijds vereist de regelgeving van het Lokaal Loket Kinderopvang dat het moet samenwerken met alle kinderopvanglocaties voor baby's en peuters binnen het werkingsgebied[3]. In de toekomst zal ook nagedacht moeten worden over hoe het lokaal samenwerkingsverband buitenschoolse opvang en activiteiten en het Lokaal Loket Kinderopvang zich tot elkaar verhouden[4].

---

[1] Art 61 en 62 Besluit van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 (BS 13 januari 2014) houdende de vergunningsvoorwaarden en het kwaliteitsbeleid voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters.

[2] Art 39 Besluit van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 (BS 13 januari 2014) over de subsidies voor kinderopvang van baby's en peuters.

[3] Art 13,3 Decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang voor baby' en peuters.

[4] Art 7-9 van het Decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming van buitenschoolse activiteiten

3.2 WAT BETEKENT DIT NU CONCREET ?

3.2.1 Voor het Lokaal Loket Kinderopvang

Het Lokaal Loket Kinderopvang functioneert als een netwerk waarin het lokaal bestuur, de kinderopvangvoorzieningen, het Huis van het Kind en organisaties die gezinnen ondersteunen allemaal betrokken zijn en zo goed mogelijk samenwerken.

Samenwerking met organisatoren kinderopvang betekent dat het lokaal loket in de schoot van dit netwerk zorgt voor een gelijkwaardige en wederkerige relatie met de organisatoren kinderopvang, transparante communicatie, een duidelijk afsprakenkader en een neutrale houding.

1. **Betrokkenheid, wederkerigheid en gelijkwaardigheid**

De werking van het lokaal loket krijgt vorm in overleg en afstemming met alle kinderopvanglocaties kinderopvang in het werkingsgebied

Verplichtingen

- Het lokaal loket nodigt steeds alle organisatoren kinderopvang uit op alle overlegmomenten of geeft hen minstens de kans om zich te laten vertegenwoordigen
- Het lokaal loket legt de wijze van verspreiden en beantwoorden van opvangvragen vast in een procedure die is afgestemd met de organisatoren kinderopvang. Minstens wordt hierover advies gevraagd aan het LOK.
- Het lokaal loket moet minstens 1 keer per jaar een gelegenheid creëren om afspraken te maken over samenwerking en bijsturingen te doen

Aanbevelingen/tips:

- Het lokaal loket zelf krijgt vorm in de schoot van het Lokaal Overleg Kinderopvang (LOK). Dit is dus ook het aangewezen forum voor afstemming en overleg tussen het lokaal bestuur, het lokaal loket én de organisatoren kinderopvang over de werking van het lokaal loket.
- Het lokaal loket streeft ernaar om bij het uitwerken van de samenwerking zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bezorgdheden van de organisatoren. Zoek naar engagementen die haalbaar zijn en stem deze af op de mogelijkheden van de organisatoren. Het is perfect mogelijk om een gelaagde werking op te zetten en daarbij onderscheid te maken in engagement naargelang de subsidietrap.
- Wanneer het lokaal loket moeilijkheden ondervindt bij de samenwerking, moet het lokaal loket kunnen aantonen dat er inspanningen zijn geleverd om het gesprek aan te gaan en waar mogelijk tegemoet te komen aan de bezorgdheden van de organisator.
- Ook al zijn er veel manieren om afspraken te maken over de samenwerking, we raden aan om minimaal 1 keer per jaar fysiek samen te komen.

2. Informatie, transparantie en duidelijk afsprakenkader

Het lokaal loket verspreidt proactief alle relevante informatie aan alle organisatoren kinderopvang en zorgt ervoor dat informatie makkelijk toegankelijk is.

Verplichtingen

- Informatie over de wijze van samenwerken en de gemaakte afspraken worden gedocumenteerd en proactief gecommuniceerd naar alle opvanglocaties
- De gegevens die jaarlijks gerapporteerd worden aan Opgroeien – voorheen Kind en Gezin worden ook meegedeeld aan alle organisatoren kinderopvang

3. Neutraliteit en gelijke behandeling

Het lokaal loket heeft een neutrale houding en zorgt voor een gelijke behandeling tussen alle organisatoren kinderopvang

Verplichtingen

- Het lokaal loket behandelt alle organisatoren op dezelfde wijze en geeft iedereen in dezelfde mate de kans om een opvangvraag te beantwoorden.

- Als de organisator van het lokaal loket zelf ook organisator kinderopvang is, zorgt het lokaal loket ervoor dat beide opdrachten duidelijk van elkaar gescheiden zijn in de werking en engageert het zich om informatie die hij krijgt in het kader van de werking van het lokaal loket niet te gebruiken in het kader van zijn opdracht als organisator.

3.2.2 Voor de organisatoren kinderopvang

Samenwerken met het Lokaal Loket Kinderopvang betekent voor organisatoren kinderopvang dat ze zorgen voor informatieoverdracht aan en actieve betrokkenheid bij het lokaal loket.

1. Informatieoverdracht

Verplichting:

- Opvangvragen gesteld via het lokaal loket: de organisator kinderopvang informeert het lokaal loket volgens de gemaakte afspraken over het al dan niet kunnen beantwoorden van deze opvangvragen.
- De organisator kinderopvang geeft het lokaal loket alle relevante informatie over het eigen opvangaanbod. Onderling wordt afgesproken wat als relevant beschouwd wordt, maar minimaal moet dit gaan over openingsuren, bijdrage volgens inkomenstarief of niet en contactgegevens.

Aanbeveling:

- Als lokaal beslist is om niet te werken met centrale aanmelding, maak dan de afspraak met organisatoren om alle ouders die ze zelf geen plaats kunnen toewijzen door te verwijzen naar het Lokaal Loket Kinderopvang. Maak ook hier concrete afspraken over de wijze waarop dit gebeurt. Zo kan je ouders gewoon de informatie van het lokaal loket bezorgen, maar je kan ook de opvangvraag reeds samen met de ouders aan het lokaal loket doorgeven.

2. Actieve betrokkenheid

Verplichting

- De organisator kinderopvang informeert zich actief over de werking van het lokaal loket
- De organisator zorgt mee voor verspreiding van informatie over het lokaal loket bijvoorbeeld via vermelding op hun website, folders in de opvang

Aanbeveling:

- De organisator kinderopvang neemt actief deel aan overleg dat georganiseerd wordt door het lokaal loket

- De organisator kinderopvang signaleert zo snel mogelijk knelpunten in de samenwerking aan het lokaal loket en doet inspanningen om samen naar oplossingen te zoeken

Voor organisatoren met plussubsidie komt daar nog bij

3. Afspraken over opnamebeleid voor kwetsbare gezinnen

Verplichting

- De organisator kinderopvang maakt samen met de andere organisatoren kinderopvang met plussubsidie concrete afspraken over de toeleiding van kwetsbare gezinnen

Aanbeveling

- Maak een aparte werkgroep met de organisatoren met plussubsidie en bekijk wie lokaal best geplaatst is om dit te faciliteren…het lokaal bestuur, het Huis van het Kind of het lokaal loket. Op die manier kunnen heel wat van de drempels naar kinderopvang voor kwetsbare gezinnen gezamenlijk aangepakt worden.

3.3 HANDHAVING EN OPVOLGING

3.3.1 Door Opgroeien

Bij klachten of signalen over een tekort op vlak van samenwerking :

- Zal Opgroeien een onderzoek starten
- Kan Opgroeien initiatief nemen om in gesprek te gaan met het lokaal loket of de organisator kinderopvang met het oog op het toelichten van de vereisten en het aanzetten tot actie om het tekort weg te werken
- Als na een gesprek het tekort aanhoudt, kan Opgroeien overgaan tot het opstarten van handhaving wat bijvoorbeeld kan leiden tot een sanctie. Voor de organisator kan deze sanctie betekenen het opleggen van een boete of in laatste instantie het schorsen of intrekken van de vergunning.
  Bij het lokaal loket kan deze sanctie betekenen dat de subsidie geschorst of opgeheven wordt.

3.3.2 Door het lokaal bestuur

- Tekorten op vlak van samenwerking met het lokaal loket zijn een gegronde reden voor een negatief advies van het lokaal bestuur in het kader van een uitbreidingsronde.
- Als lokaal afspraken gemaakt worden die verder gaan dan de minimale vereisten op basis van de regelgeving, bijvoorbeeld de afspraak dat alle opvangvragen aangemeld worden via het Lokaal Loket Kinderopvang of dat opvangvragen ten vroegste X maanden voor de start mogen beantwoord worden, kan dit gehandhaafd worden door het lokaal bestuur via de adviesrol of via de eigen subsidies.

Aanbeveling: lokale besturen maken best gebruik van hun adviesrol bij de aanvraag van een vergunning om de startende kinderopvang te wijzen op de verplichtingen tot samenwerking met het lokaal loket.

3.4 ONDERSTEUNING

- Tool om samen werk te maken van het versterken van toegankelijkheid: Doe-pakket: toegankelijke kinderopvang voor iedereen | Opgroeien
- Voor de principes voor een gelijkwaardig partnerschap in het kader van de lokale samenwerking: zie de engagementsverklaring van VVSG en koepels : https://vvsg.be/nieuws/lokaal-bestuur-partner-van-alle-voorzieningen-kinderopvang